

Justis- og
beredskapsdepartementet

Tildelingsbrev 2024

Den høgere påtalemyndighet

20. desember 2023

Innhold

1.	Innledning.....	2
2.	Samfunnsoppdrag	3
3.	Utfordringer, muligheter og prioriteringer	3
4.	Mål, styringsparametere og oppdrag for 2024.....	5
5.	Styring og kontroll i Den høye påtalemyndighet.....	7
5.1.	Internkontroll.....	7
5.2.	Saker fra Riksrevisjonen og Sivilombudet.....	7
5.3.	Oppdrag	7
5.4.	Statistikk.....	8
6.	Fellesføringer fra Regjeringen	8
6.1.	Systematisk og helhetlig arbeid for å redusere klimagassutslipp, naturfotavtrykk og energibruk	8
6.2.	Positiv utvikling i antall ansettelser av personer med funksjonsnedsettelse	8
6.3.	Redusere konsulentbruken.....	9
7.	Styringsdialog og rapportering i 2024	9
7.1.	Styringsdialog 2024.....	9
7.2.	Rapportering	9
8.	Budsjettrammen og fullmakter for 2024.....	10
8.1.	Budsjettrammen.....	10
8.2.	Fullmakter 2024.....	11

1. Innledning

Vi viser til Prop. 1 S (2023–2024) for Justis- og beredskapsdepartementet (JD) og Innst. 6 S. (2023–2024).

Tildelingsbrevet er utarbeidet på bakgrunn av Stortingets endelige budsjettvedtak 14. desember 2023 og presenterer de økonomiske rammene for virksomheten i 2024, jf. reglement for økonomistyring i staten § 7 og bestemmelser om økonomistyring i staten punkt 1.5.

Regjeringen arbeider for sterke og trygge lokalsamfunn med gode tjenester til innbyggerne. Tjenestene i justis- og beredskapssektoren skal ha en desentralisert struktur som gir arbeidsplasser og beredskap i hele landet. For 2024 gjelder disse overordnede målene for justis- og beredskapssektoren:

Det vises til Prop. 1 S (2023–2024) for JD for nærmere omtale av de overordnede målene.

Tildelingsbrevet tar utgangspunkt i de overordnede målene som er satt i Prop. 1 S (2023–2024) og hovedutfordringene som er særlig relevante for Den høyere påtalemyndighet.

Den høyere påtalemyndighet skal særlig bidra til å nå følgende overordnede mål:

- Rettsikkerhet
- Lav kriminalitet

I tillegg skal Den høyere påtalemyndighet bidra til målet om godt og tilgjengelig lovverk.

Alle virksomhetene i justis- og beredskapssektoren skal bidra til å nå målet om sterke og trygge lokalsamfunn over hele landet.

De virksomhetsmål, styringsparametere, resultatkrav og oppdrag som fremkommer i kapittel 3 i dette tildelingsbrevet vil være førende for departementets oppfølging av Den høyere påtalemyndighet i 2024.

Departementet understreker at tildelingsbrevet ikke er uttømmende for hvilke oppgaver Den høyere påtalemyndighet skal utføre. Utover de prioriteringer og krav som omtales i tildelingsbrevet, legger departementet til grunn at den løpende virksomheten videreføres innenfor de føringer som følger av hovedinstruksen for Den høyere påtalemyndighet samt øvrig gjeldende regelverk og instruksjer.

Virksomhetsleder skal varsle departementet umiddelbart dersom det oppstår kritisk risiko eller alvorlig svikt i resultatoppnåelsen, eller ved hendelser som kan medføre politisk og/eller større mediemessig oppmerksomhet.

2. Samfunnsoppdrag

Den høyere påtalemyndighet skal bidra til redusert kriminalitet ved målrettet og effektiv straffesaksbehandling, samtidig som kravene til høy kvalitet og rettssikkerhet ivaretas.

3. utfordringer, muligheter og prioriteringer

Den høyere påtalemyndighet har et særlig ansvar for å stille krav til og sørge for at kvaliteten i straffesaksbehandlingen holder høyt nivå. Riksadvokaten har det faglige ansvaret for straffesaksbehandlingen, og skal til enhver tid definere gjeldende normer og krav for straffesaksbehandlingen. De generelle målene for straffesaksbehandlingen er høy kvalitet, høy oppklaringsprosent, kort behandlingstid og adekvat reaksjon.

I 2024 er Den høyere påtalemyndighet betydelig styrket for å forsterke fagledelsen av politiets straffesaksbehandling. Det er bevilget 43 mill. kroner til styrket fagledelse, knyttet til normering, tilsyn, resultatoppfølging og kompetanseoppbygging. Midlene skal gå til å øke antall stillinger. Gjennom styrket faglig styring skal Den høyere påtalemyndighet bidra til økt kvalitet og effektivitet i straffesaksbehandlingen i politiet. Fagledelsen av politiets straffesaksbehandling og straffesaksbehandlingen i Den høyere påtalemyndighet er statsadvokatenes kjerneoppgaver, og må utvikles videre i 2024.

Den alvorlige og organiserte kriminaliteten som undergraver tryggheten og samfunnsstrukturene, særlig med tanke på kriminelle nettverk og gjengproblematikk, er en utvikling som gir grunn til bekymring. Det forventes at riksadvokaten følger opp utviklingen på området, herunder de ulike politidistriktenes innsats.

Økt bruk av digitalisering til gjennomføring av seksuelle overgrep og bedragerier gir kapasitetsutfordringer. Det er derfor viktig at Den høyere påtalemyndighet gjennom fagledelsen retter oppmerksomhet mot hvilke saker politiet prioriterer og bidrar aktivt til at etterforskningen får et hensiktsmessig omfang, rett ressursbruk og tilstrekkelig kvalitet. De fleste sakene om økonomisk kriminalitet, herunder saker om arbeidslivskriminalitet, behandles og aktoreres av politiet. Det er derfor viktig med god fagledelse på dette området. Oppklaringsprosenten fortsetter å fall innen flere av de prioriterte områdene.

Dette er bekymringsfullt, og riksadvokaten må fortsette å ha oppmerksomhet mot dette i 2024.

Barne- og ungdomskriminaliteten er lav i Norge, og de fleste unge begår ikke lovbrudd. Det er imidlertid en klar sammenheng mellom alder og kriminalitet, og unge er overrepresentert både blant de som begår kriminalitet og blant de som er utsatt for kriminalitet. Stortinget har 15. desember 2023 fattet vedtak til lov om endringer i konfliktrådsloven, straffeloven og straffeprosessloven mv. (strafferettslige reaksjoner for ungdom og varetekt med elektronisk kontroll). Departementet legger opp til at endringene trer i kraft andre halvdel 2024. Det er viktig at riksadvokaten planlegger godt for en slik implementering.

Videre har departementet bedt Domstoladministrasjonen, i samarbeid med Politidirektoratet, Kriminalomsorgsdirektoratet, Riksadvokaten og Sekretariatet for konfliktrådene, om å utrede etablering av et hurtigspor for behandling av straffesaker i Oslo hvor gjerningspersonen er under 18 år.

Kriminaliteten blant personer under den kriminelle lavalder har vært økende de siste årene. Å møtes i konfliktråd kan være særlig egnet i saker som involverer denne gruppen. På denne måten kan unge fanges opp tidlig og forstå konsekvensen av sine handlinger, samtidig som det virker forebyggende ifht. ny kriminalitet. Departementet ber Politidirektoratet, Riksadvokaten og Sekretariatet for konfliktrådene om å fortsette arbeidet for mer konsekvent bruk av mekling i straffesaker og at flere parter i egnede saker får tilbud om mekling.

Departementet forutsetter videre at Riksadvokaten yter relevante faglige bidrag til rettsutviklingen, inkludert rettspleien. Den høyere påtalemyndighet skal være en aktiv bidragsyter i regelverksutviklingen, og hvor strafferettspleien inngår som en vesentlig del av rettssystemet. Den høyere påtalemyndighets virksomhet innrettes slik at den evner å bringe prinsipielle spørsmål inn for Høyesterett for rettsavklaring.

Ny voldserstatningslov trådte i kraft 1. januar 2023, og skal etter formålet gi en mer effektiv og rettssikker voldserstatningsordning. Hovedregelen er at erstatningskravet skal behandles av domstolen i straffesaken, jf. også forutsetningene om grundigere forberedelse og behandling av sivile krav i lov 18. juni 2021 nr. 122 om endringer i straffeprosessloven mv. (aktiv saksstyring mv.). For at voldserstatningsloven skal fungere etter sitt formål og staten skal kunne kreve regress mot skadevolder, forutsettes det at Den høyere påtalemyndighet bidrar til at aktuelle erstatningskrav blir vurdert tatt med i straffesaken.

4. Mål, styringsparametere og oppdrag for 2024

Departementet har i samarbeid med riksadvokaten fastsatt virksomhetsspesifikke mål og styringsparametere som gjelder for hele virksomheten. Den høyere påtalemyndighet har følgende virksomhetsspesifikke mål:

- Straffesaksbehandlingen i Den høyere påtalemyndighet er rettssikker og holder høy kvalitet
- Fagledelsen bidrar til at politiets straffesaksbehandling er rettssikker, effektiv og har høy kvalitet

Riksadvokaten skal selv fastsette resultatkrav der det er nødvendig for å belyse grad av måloppnåelse. Tertialrapporteringen skal fokusere på avvik. Ved eventuelle resultatavvik skal virksomheten beskrive og vurdere årsaker til avvik, samt eventuelle tiltak som skal iverksettes for å lukke avviket. Den høyere påtalemyndighet skal i sin årsrapportering til departementet, basert på kravene i tildelingsbrevet, omtale antatt effekt som virksomhetens aktiviteter og resultater har hatt på målene.

VIRKSOMHETSMÅL 1:	Straffesaksbehandlingen i Den høyere påtalemyndighet er rettssikker og holder høy kvalitet
Rapportering:	Tertial- og årsrapport
Beskrivelse: Rettssikker straffesaksbehandling innebærer at Den høyere påtalemyndighet behandler den enkelte straffesak i tråd med fastsatte kvalitetskrav, herunder med tilstrekkelig effektivitet. Den høyere påtalemyndighet skal ha oppmerksomhet mot kvalitetsmarkørene ved behandlingen av straffesakene. Den skal aktorere de rette sakene ved å fokusere på hvilke saker som statsadvokatene selv bør aktorere og hvilke saker politiadvokatene bør aktorere. Den høyere påtalemyndighet skal ha høy påtalemessig treffsikkerhet, evne å sikre straffeforfulgtes og fornærmedes rettssikkerhetsgarantier og behandle enkeltsakene uten unødig saksbehandlingstid.	

STYRINGSPARAMETER 1:	Den høyere påtalemyndighet behandler straffesakene effektivt
Rapportering:	Tertial- og årsrapport
Beskrivelse: Den høyere påtalemyndighet skal fokusere på effektivitet i den enkelte straffesak og i straffesaksbehandlingen som sådan. Den høyere påtalemyndighets straffesaksbehandling bidrar til effektivitet gjennom hensiktsmessig prioritering, avgrensning og kort saksbehandlingstid frem til endelig avgjørelse.	

STYRINGSPARAMETER 2:	Den høyere påtalemyndighet har høy påtalemessig treffsikkerhet
Rapportering:	Årsrapport

Beskrivelse:

Påtalevedtak som treffes har høy kvalitet i den forstand at de i liten grad omgjøres når de blir gjenstand for klagebehandling eller prøving i domstolene.

VIRKSOMHETSMÅL 2:	Fagledelsen bidrar til at politiets straffesaksbehandling er rettssikker, effektiv og har høy kvalitet
Rapportering:	Tertial- og årsrapport

Beskrivelse:

Den høyere påtalemyndighets fagledelse skal bidra til at politiets straffesaksbehandling møter kvalitetskravene, herunder effektivitet. I 2024 skal Den høyere påtalemyndighet fortsette arbeidet med å utvikle aktiv fagledelse. Dette skal skje i dialog med Politidirektoratet og politidistriktene. Riksadvokaten skal sørge for at statsadvokatene har tett dialog med politidistriktene og særorgan om prioritering av saker basert på situasjonen i politidistriktet/ansvarsområdet til særorganet, og oppmerksomhet mot raskere avvikling av straffesaker, samtidig som nødvendig kvalitet opprettholdes.

STYRINGSPARAMETER 3:	Den høyere påtalemyndighets fagledelse er målrettet
Rapportering:	Tertial- og årsrapport

Beskrivelse:

Den høyere påtalemyndighets fagledelse skal holde høy kvalitet, være kunnskapsbasert og innrettet etter vesentlighet og risiko for avvik fra kvalitetskravene. Tiltakene som gjennomføres i fagledelsen skal bidra til å heve kvaliteten i straffesaksbehandlingen.

5. Styring og kontroll i Den høyere påtalemyndighet

5.1. Internkontroll

Virksomhetsleders internkontrollansvar er regulert i økonomireglementet § 14 og utdypet i hovedinstruksen til Den høyere påtalemyndighet. For å nå Den høyere påtalemyndighets mål i møte med fremtidige utfordringer, er tilfredsstillende internkontroll særlig viktig. God internkontroll kan sikre at eventuelle vesentlige avvik forebygges, avdekkes og korrigeres i nødvendig utstrekning.

5.2. Saker fra Riksrevisjonen og Sivilombudet

Merknader fra Riksrevisjonen og uttalelser fra Sivilombudet skal ha høy prioritet. Den høyere påtalemyndighet skal utarbeide en konkret plan for oppfølging av anbefalte tiltak samt eventuelle feil og mangler som er pekt på. Oppfølgingsplanen vil være tema i styringsdialogen og skal omtales i årsrapporten.

5.3. Oppdrag

OPPDRA 1	Erfaringer med ny straffebestemmelse i utlendingsloven
Rapportering	Årsrapport
Beskrivelse: I 2021 kom det inn en ny straffebestemmelse i utlendingsloven § 108 tredje ledd bokstav f. med skjerpet strafferamme for dem som er utvist på grunn av ilagt straff, men som ikke overholder utreiseplikten. Departementet har behov for å samle erfaring om hvordan bestemmelsen har fått anvendelse i praksis. Vi ber derfor påtalemyndigheten informere om følgende: <ul style="list-style-type: none">- I hvor mange tilfeller er det ilagt fengselsstraff etter bestemmelsen?- Hva kan oppsummeres om straffeutmålingen?- Har det vært tilfeller hvor noen har blitt straffet flere ganger etter bestemmelsen, og hvordan har gjentakelse påvirket straffeutmålingen?- Har påtalemyndigheten noen erfaringer med om bestemmelsen virker etter sin hensikt, har utilsiktede konsekvenser eller har ført til særskilte utslag eller problemstillinger som departementet bør gjøres kjent med?- Ser påtalemyndigheten noe grunnlag for noen form for endringer i bestemmelsen?- Har bestemmelsen fått anvendelse i saker som gjelder EØS-borgere?	

5.4. Statistikk

STATISTIKK	Den høyere påtalemyndighet skal ved rapportering legge ved statistikk
Rapportering:	Årsrapport
<ul style="list-style-type: none">- Redegjørelse for antall aktorater og rettsdager- Redegjørelse for statsadvokatenes tidsbruk for å avgjøre spørsmål om tiltale, eller oversende saken til riksadvokaten med innstilling vedrørende unge lovbyggere under 18 år- Gjennomsnittlig saksbehandlingstid i påtale- og klagesaker <p>Den høyere påtalemyndighet skal også i 2024 fortsette å utvikle og definere relevante nøkkeltall for virksomheten.</p>	

6. Fellesføringer fra Regjeringen

6.1. Systematisk og helhetlig arbeid for å redusere klimagassutslipp, naturfotavtrykk og energibruk

Det er et mål med systematisk og helhetlig arbeid for å redusere klimagassutslipp, naturfotavtrykk og energibruk. Den høyere påtalemyndighet skal følge opp dette målet. I dette arbeidet skal det tas hensyn til ivaretagelse av virksomhetens kjerneoppgaver og kostnadseffektivitet. Den høyere påtalemyndighet skal også vurdere hvordan klimaendringene vil påvirke virksomheten. Den høyere påtalemyndighet skal gjøre systematiske vurderinger av egen energibruk og ta i bruk lønnsomme energieffektive løsninger samt øke energifleksibiliteten der dette er relevant.

6.2. Positiv utvikling i antall ansettelser av personer med funksjonsnedsettelse

Regjeringen har høye ambisjoner når det gjelder mangfold. Statlige virksomheter skal ha en positiv utvikling i antall ansettelser av personer med funksjonsnedsettelse og/eller fravær fra arbeid, utdanning eller opplæring. Arbeidsgiverne skal i samarbeid med de tillitsvalgte selv definere et hensiktsmessig ambisjonsnivå ut fra virksomhetens egenart og størrelse. Den høyere påtalemyndighet skal i årsrapporten oppgi antallet ansettelser av personer med funksjonsnedsettelse og/eller fravær fra arbeid, utdanning eller opplæring i 2024 og omtale utviklingen sett opp mot virksomhetens gjennomsnitt for 2020 og 2021.

6.3. Redusere konsulentbruken

Det er et mål at staten samlet sett skal redusere konsulentbruken ved å utvikle egen kompetanse. Den høyere påtalemyndighet skal arbeide for å redusere konsulentbruken på områder der det ligger til rette for å benytte interne ressurser og kompetanse. Utover informasjons- og holdningskampanjer skal tjenester fra kommunikasjonsbransjen som hovedregel ikke benyttes. Den høyere påtalemyndighet skal i årsrapporten for 2024 rapportere om konsulentbruken og oppfølgingen av fellesføringen, herunder om totalbeløp for kjøp av konsulent tjenester, hvilke tiltak som er iverksatt og konkrete resultater. Dersom det er fagområder og/eller kompetanseområder i virksomheten der konsulenter benyttes i særlig grad, skal bakgrunnen for dette omtales nærmere. Den høyere påtalemyndighet skal som en del av rapporteringen også gi en overordnet omtale av eventuelle kjøp av konsulent tjenester fra kommunikasjonsbransjen (alle typer kommunikasjonstjenester) i 2024 og opplyse om totalbeløp for kjøp av slike tjenester. Dersom utgifter til kjøp av konsulent tjenester er vesentlige, bør virksomheten i note til årsregnskapet spesifisere dette nærmere. Dersom virksomheten har større kjøp av konsulent tjenester fra andre statlige leverandører bør dette fremgå særskilt.

7. Styringsdialog og rapportering i 2024

7.1. Styringsdialog 2024

Tidspunkt for etatsstyringsmøter:

Beskrivelse	Dato
Etatsstyringsmøte årsrapport	12. april kl. 11.00–13.00
Etatsstyringsmøte 1. tertialrapport	14. juni kl. 11.00–13.00
Etatsstyringsmøte 2. tertialrapport	1. november 11.00–13.00

7.2. Rapportering

Styringsdialogen mellom Riksadvokaten og JD er innrettet etter risiko- og vesentlighet. Risikoperspektivet skal også integreres i virksomhetens rapportering. Den høyere påtalemyndighets årsrapport for 2024 utgjør en del av grunnlaget for JDs rapportering til Stortinget om oppnådde resultater for budsjettåret 2024. Årsrapporten skal oversendes departementet innen 15. mars 2025 og skal følge kravene i bestemmelser om økonomistyring i staten punkt 1.6.1.

Oversikt over rapporteringspunkter:

Rapporteringspunkter i 2024	Tidspunkt/frist
Frist rapportering til statsregnskapet for 2023	31. januar
Forslag til budsjettendringer og større omprioriteringer 1. halvår 2024 (RNB)	15. februar
Årsrapport for 2023	15. mars
Innspill til rammefordelingsforslaget	15. april
Rapportering 1. tertial 2024	31. mai
Forslag til budsjettendringer og større omprioriteringer 1. halvår 2024 (nysalderingen)	16. september
Rapportering 2. tertial 2024	1. oktober
Innspill satsingsforslag og budsjettiltak 2026	15. oktober

8. Budsjettrammen og fullmakter for 2024

Den høyere påtalemyndighet har ansvaret for å planlegge virksomheten i 2024 slik at målene kan nås innenfor bevilgningsrammen, jf. reglement for økonomistyring i staten § 9 og bestemmelser om økonomistyring i staten pkt. 2.2. Departementet forutsetter at Den høyere påtalemyndighet rapporterer om vesentlige endringer eller feil i budsjettforutsetningene. Den høyere påtalemyndighet må tilpasse virksomhetens

aktivitetsnivå til virksomhetens budsjetttramme slik at det ikke pådras utgifter uten at det er budsjettmessig dekning.

8.1. Budsjetttrammen

På bakgrunn av Stortingets budsjettvedtak 14. desember 2023 stilles følgende midler til disposisjon for Den høyere påtalemyndighet i 2024:

Kap. 445	Den høyere påtalemyndighet	(i 1 000 kroner)
Post 01	Driftsutgifter	386 124
Sum kap. 445		386 124

Følgende endringer er innarbeidet i budsjetttrammen for Den høyere påtalemyndighet for 2024:

- Bevilgningen er økt med 43 mill. kroner til styrket fagledelse.
- Bevilgningen er økt med 3,2 mill. kroner til setteriksadvokat til behandling av Nav-sakene.
- Bevilgningen er økt med 3,6 mill. kroner som følge av uriktig lønnskompensasjon i saldert budsjett 2023.

8.2. Fullmakter 2024

Nedenfor omtales budsjettfullmakter som delegeres til Den høyere påtalemyndighet (jf. pkt. A) og budsjettfullmakter som Den høyere påtalemyndighet må søke JD om å benytte seg av i hvert enkelt tilfelle (jf. pkt. B). Departementet kan trekke fullmaktene tilbake dersom de ikke nyttes etter forutsetningene.

A. Budsjettfullmakter som delegeres til Den høyere påtalemyndighet:

- Fullmakt til nettobudsjettering ved utskifting av utstyr på de vilkår som fremgår av rundskriv R-110 Fullmakter i henhold til bevilgningsreglementet punkt 2.2.
- Fullmakt til å inngå leieavtaler (ekskl. husleieavtaler) og avtaler om kjøp av tjenester utover budsjettåret på de vilkår som fremgår av rundskriv R-110 Fullmakter i henhold til bevilgningsreglementet punkt 2.3. For husleieavtaler gjelder vilkår og prosedyrer som framgår av Kommunal- og distriktsdepartementets *Instruks om håndtering av bygge- og leiesaker i statlig sivil sektor*.

B. Budsjettfullmakter som Den høyere påtalemyndighet må søke departementet om samtykke til å benytte seg av i hvert enkelt tilfelle:

- Fullmakt til overføring av inntil 5 pst. av ubrukt driftsbevilgning fra ett år til det neste. Den høyere påtalemyndighet sender søknad til JD i forbindelse med regnskapsrapporten per 31. desember.
- Fullmakt til å overskride investeringsbevilgninger mot tilsvarende innsparing under driftsbevilgninger under samme budsjettkapittel på de vilkår som fremgår av rundskriv R-110 Fullmakter i henhold til bevilgningsreglementet punkt 2.5.

- Fullmakt til overskridelse av driftsbevilgninger til investeringsformål mot tilsvarende innsparing i etterfølgende budsjettår på de vilkår som fremgår av rundskriv R-110 Fullmakter i henhold til bevilgningsreglementet punkt 2.6.